

Asia: LVM/1770/03/2016

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä laiksi maantielain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset huomiot esityksestä

HE maantielain muuttamisesta

Maantielain muutoksella toteutetaan maakuntauudistuksen mukaisesti valtion tienpidon tehtävien siirto maakunnille. Valtio omistaa jatkossakin maantiet sekä vastaa niiden tienpidon kustannuksista. Maanteiden käyttö on maksutonta. Uusina asioina laissa määritellään maanteiden luokittelu palvelutasoon perustuen sekä lakia laajennetaan koskemaan valtakunnallista ja maakunnallista liikennejärjestelmäsuunnittelua.

Aiemmassa lausunnossaan 8/2017 EK on tuonut esille seuraavaa:

- Tieverkon omistajuus on välttämätöntä säilyttää valtiolla ja varmistaa lakitasoisesti ohjaus- ja sopimusmenettelyt sellaisiksi, että tieverkon yhtenäisyys ja liikenneolosuhteiden ennakoitavuus säilyvät valtakunnallisesti. Maanteiden käytön tulee olla maksutonta.
- Uudistuksessa tulee varmistaa, etteivät hallinnolliset kustannukset kasva eikä saavutettuja tienpidon kustannustehokkuuksia menetetä ja siten kiihdytetä tiestön kunnan heikkenemistä.
- Velvoite liikenne- ja viestintäministeriölle päättää valtakunnallisesti merkittävästä runkoverkosta on erittäin kannatettava.
- Myös liikennejärjestelmäsuunnittelun säätämistä maantielaisissa on erittäin kannatettavaa ja erityisesti sen aikajänteen ulottamista riittävän pitkälle 10-12 vuodelle.

Edellisen lausuntokierroksen jälkeen lakiesitykseen on lisätty säädökset tienpidon yleisistä vaatimuksista, palvelutasosta, kunnossapidosta ja valvonnasta.

Elinkeinoelämän keskusliitto EK pitää lakiesitystä maanteiden luokittelusta ja sen säädäntötavasta oikeana. On hyvä, että maanteiden tienpitoa koskeviin yleisiin vaatimuksiin lisätään mm. velvoite edistää valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteita, liikenteen päästöjen vähentämistä sekä tiedon ja digitaalisuuden hyödyntämistä ja liikenteen automaation edellytyksiä.

Maanteiden palvelutasosta säädettäisiin jatkossa lakitasolla. Tämä on paikallaan, jotta asiakkaiden saama palvelutaso olisi yhtenäistä ja tasapuolista valtakunnallisesti. Palvelutasotekijäitä ovat matka-aika ja sen ennakoitavuus, liikenneturvallisuus ja kuljetusten kustannustehokkuus, jotka kuvataan maantieluokittain. On ymmärrettävää, ettei näitä kaikkia tekijöitä ole yksityiskohtaisesti tai numeerisesti määritelty lakitasolla.

Runkoverkoilla palvelutaso olisi korkea ja yhtenäinen pitkämatkaiselle liikenteelle. Juuri runkoverkoilla olisi paikallaan pyrkiä matkanopeudessa tasaiseen ja turvalliseen vähintään 100 km/h nopeusrajoitukseen keli- ja liikennetilanne huomioon ottaen. Elinkeinoelämän keskusliitto EK toivoo, että liikenne- ja viestintäministeriö harkitsisi nopeusrajoituksen tavoitearvoa vielä uudelleen. Myös luotettavuus voisi olla kriteereinä runkoverkoilla, jolloin häiriöitä ehkäiseviin toimenpiteisiin kiinnitettäisiin erityistä huomiota. Ja luonnollisesti häiriön sattuessa tehokkaaseen tiedon saantiin ja haittojen ehkäisyyn.

On hyvä, että laissa kiinnitetään huomiota tienpidon omavalvontaan. Esimerkiksi PK-yritykset ovat toivoneet lisää järjestelmällisyyttä ja avoimuutta tienpidon valvontaan, koska sillä on merkitystä tienpidon alueurakoista kilpailtaessa.

Tien rakennetta ja liikenneteknisiä ratkaisuja koskevien määräyksien antaminen osoitetaan Liikenteen turvallisuusvirastolle. Nämä tehtävät ovat nyt Liikenneviraston osaamista ja vastuulla. Lakiesityksessä on ilmeisesti ennakoitu valmistelussa olevassa virastouudistuksessa kaavailut roolimutokset.

Liikenteen hallinnonalalla ovat kaikki organisaatorakenteet muutoksessa yhtä aikaa. Maakuntauudistuksen rinnalla meneillään on Liikenneviraston pilkkominen, Viestintäviraston ja Traficin yhdistäminen sekä yhden valtionyhtiön perustamisen. Elinkeinoelämän ja yritysten toive on, että kokonaisuudistuksesta kuvattaisiin, miten se sujuvoittaa ja parantaa palveluja liikenteen asiakkaille eli yrityksille ja kansalaisille. sekä miten varmistetaan, ettei siitä aiheudu kustannusnousua yhteiskunnalle, yrityksille tai liikenteelle.

Lakiesityksen tarkemmissa kommentoinnissa EK viittaa toimialaliittojen lausuntoihin.

Kunnioittavasti

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

Jouni Hakala

Johtaja

Tienpidon yleisiä vaatimuksia, palvelutasoa ja kunnossapitoa sekä valvontaa koskevan sääntelyn kehittäminen (4, 13, 13 a, 15 o, 33, 100 b §:t)

-

Liikennetehtävien kokonaisuus maakuntauudistuksessa

-

Ratalain muutokset

-

Muut huomiot

-

Hakala Jouni
Elinkeinoelämän keskusliitto EK

Haapasalo Tiina
Elinkeinoelämän keskusliitto EK